

Povodom ekološke katastrofe na deponiji „Vrabaè“

23 November 2010

Nedavni povodanj, koji je zahvatio područje Konjica, uzrokovao je obrušavanje otpada sa gradske deponije Vrabaè u obližnje naselje Bijelu, te na taj naèin izazvao ekološku katastrofu kakva se ne pamti u ovim krajevima. Tone otpada su bukvalno zatrpale obližnji zaseok Madeškoviæi, koji je lociran ispod deponije, a veliki dio otpada je, nošen bujicom, nastavio svoj put rijekom Bijelom dalje u Neretvu i Jablanièko jezero.

Nakon povlaèenja vodostaja na obalama Neretve i pritoka su ostale gomile smetlja, ali posebno zabrinjava èinjenica da je veæi dio obrušenog otpada sa deponije (raznog porijekla) završio u Jablanièkom jezeru. Izvršiiti procjenu o kojoj kolièini otpada se radi je zasada praktièno nemoguæe uèiniti, ali je poznato da deponijski otpad vodi porijeklo iz raznih izvora te da se ne radi iskljuèivo o komunalnom otpadu. Razne druge vrste otpada, èak i one visoko riziène, nerijetko su završavale na ovoj deponiji. Međutim, stièe se utisak da lokalna javnost uopæe nije svjesna ozbiljnosti situacije i opasnosti koje ovaj događaj nosi sa sobom.

Podsjeæamo, deponija Vrabaè je udaljena nekoliko kilometara od Konjica i nalazi se odmah pored puta za Boraèko jezero i Glavatièevo. Lokacija deponije na Vrabèu je izabrana od strane nadležnih organa nakon što su dotadašnje deponije (Repovaèki potok i Ovèari) prestale sa radom zbog blizine (pri)gradskih naselja. Ova lokacija trebala je da posluži samo kao privremeno rješenje do pronalaska nove lokacije. Međutim, korištenje ove, veoma neuslovne lokacije, potrajalo je skoro deceniju i pol. Sama lokacija deponije se nalazi na izuzetno strmom i vodosljevnom području neposredno iznad naselja Bijela što znatno otežava redovno saniranje i održavanje. Stoga je deponija na veoma niskom ekološko-tehnièkom nivou i zbog opæe neuslovnosti ima karakteristike obiènog smetljišta.

Još prije pet godina Udruženje „Zeleni Neretva“ je kroz realizaciju projekta „Odlaganje i deponije otpada u opæini Konjic“ ukazivalo na neuslovnost deponije Vrabaè. Provedeno je anketno istraživanje u kojem se èak 98 % građana Konjica izjasnilo da nije zadovoljno gradskom deponijom na Vrabèu. Urađene su i druge aktivnosti (info materijal, okrugli stol), a sve sa ciljem da se opæinsko rukovodstvo pozabavi ovim problemom i da se konaèno riješi pitanje deponovanja otpada na dugi rok. Nažalost, tadašnja upozorenja ekologa nisu shvatana ozbiljno i Opæinsko vijeæe nije nakon toga razmatralo ovu problematiku.

Trenutno nije poznato šta nadležni organi namjeravaju uèiniti na pronalasku nove lokacije deponije obzirom da bi nastavak korištenja ove havarisane deponije bio zaista „van pameti“. Također, nije poznato da li je iko pozvan na odgovornost zbog ovog incidenta te da li su inspeksijske službe izašle na teren i obavile svoj dio posla. Obzirom da je ljudski faktor itekako doprinjeo ovom događaju zaista bi bilo neodgovorno pripisivati svu krivicu æudima prirode, odnosno povodnju. Još jedno od niza pitanja koja se nakon svega postavljaju je i sanacija ove deponije. Jer, èak i u sluèaju da se u adekvatnom vremenskom roku iznađe rješenje problema deponije (nova lokacija ili sl.) ostaje upitna sanacije deponije Vrabaè zbog njenih, veæ pomenutih, negativnih karakteristika.